

از دست ندهید

کسری کریمی طار ۲۷ سال سن دارد و دبیر بخش عجایب دانستنیهاست. او کارشناس گیم مجله است.

صنعت انیمیشن فروردین ماه «ایساتو تاکاهاتا» را از دست داد. یکی از اساطیر انیمیشن این کشور که در کنار «هایاتو میازاکی»، «استودیو جیبلی» را تأسیس کرد تا تعدادی از بهترین انیمیشن های تاریخ تولید و عرضه شوند. به همین مناسبت پرونده‌ی شماره‌ی جدید را به او اختصاص دادیم.

۹۲

سفر به شهر اشباح

محمد حسین جهان پناه ۳۱ سال سن دارد و کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر را در دانشگاه تهران خوانده. او دبیر سرویس «شگفتی های تکنولوژی» دانستنیهاست.

«یو-۲»، مهم ترین و مشهورترین هواپیمای جاسوسی دنیا این روزها شصت سالگی خود را جشن می گیرد. در این گزارش ضمن مرور تحولات یو-۲ در شش دهه فعالیت خود، داستان برخی از رقبا و جانشینان آن را هم با هم مرور می کنیم.

۴۰

ازدهای سیاه

زهرا صالحی زاده، ۳۴ سال سن دارد و دانشجوی کارشناسی ارشد رشته‌ی ایران شناسی در دانشگاه شهید بهشتی است. او بخش «عجیب ولی واقعی» دانستنیها را دبیری می کند.

همیشه افراد شایعی پیدا می شوند که از سادگی افراد سواستفاده می کنند و شهرت یا پولی به جیب می زنند. بعضی از داستان هایی که در ادامه می آیند، شاید در حال حاضر برای ما بسیار احمقانه به نظر بیایند، اما بدون شک در زمان خود سروصدای زیادی به پا کرده بودند.

۸۸

عجیب و غریب ترین خبرهای دروغین تاریخ

عرفان کسرائی

پژوهشگر مطالعات علم دانشگاه کاسل

طرحی برای مسموم کردن بشر یا یک تئوری توطئه

دود سفید هواپیماها

یکی از علامت سوال هایی که در ذهن علاقه مندان پرواز وجود دارد این است که دود سفید دنباله‌ی هواپیماها که مثل زمین شخم زده و به شکل ابر تا چند دقیقه بعد هم دیده می شود، چیست و اصلا چرا گاهی وجود دارد و گاهی هم نه؟ برخی ممکن است بگویند که این رد سفید دنباله‌ی هواپیما، نشان دهنده‌ی آن است که هواپیما در حال عبور از حریم هوایی یک کشور بیگانه است. البته که این اظهار نظر درست نیست. همین ابهام در ماهیت این پدیده، به بحث‌ها و اظهار نظرهای شبه علمی و ساخت تئوری توطئه پیرامون آن دامن زده است. عده‌ای بر این باورند که پراکندن این ماده‌ی شیمیایی دسیسه‌ای بین المللی است برای تغییرات آب و هوایی، کاهش جمعیت و دست کاری آگاهی و به عبارتی ایجاد تغییر در افکار انسان‌ها و ادعای کنند لابی‌های اقتصادی و صنعتی، سازمان‌های مخوف بین المللی، گروه‌های یهودی پشت پرده و مانند آن در اجرای این توطئه دست دارند.

سال گذشته، مطالعه جدیدی در این زمینه و در ژورنال «Environmental Research Letters» منتشر شد که طی آن، چهار تن از پژوهشگران به نام‌های «کریستین شیرر»، «میک وست» و «کن کالدیرا» و «استیون جی دیویس» جنبه‌های دقیق تری از مسئله را از نظر علمی واکاوی کرده بودند. این بررسی علمی که جزئیات آن را در ادامه شرح خواهیم داد، ایده‌ی بدبینانه‌ی پخش گازهای سمی از طریق دنباله‌ی سفید هواپیماها را رد می کند.

کریستین شیریر از دپارتمان زمین شناسی «دانشگاه کالیفرنیا» و همکارانش در مقدمه‌ی این مطالعه می نویسند: «نظر سنجی‌ها بیانگر این مسئله اند که حدود ۱۷ درصد از مردم در سراسر دنیا بر این باورند که یک برنامه‌ی عمدی تغییرات آب و هوایی (SLAP) در جهان در حال انجام است. به همین جهت لازم است که این موضوع را از لحاظ علمی مورد مطالعه و بررسی قرار دهیم. نویسندگان این مقاله نوشته اند: هدف این مطالعه قانع کردن هواداران نظریه‌ی برنامه‌ی عمدی تغییرات آب و هوایی SLAP نیست و قصد ما گردآوری یک منبع قابل استناد علمی انجام شده در این زمینه برای بحث‌های عمومی است.

شیرر و همکارانش پرسش نامه‌هایی در اختیار دانشمندان و متخصصان قرار دادند تا جزئیات ادعای هواداران نظریه‌ی برنامه‌ی عمدی تغییرات آب و هوایی SLAP را مورد پژوهش قرار دهند. پژوهشگران هدف در این پرسش نامه، دو گروه بودند؛ دسته‌ی اول، دانشمندان رشته‌ی هواشناسی با تخصص میعان و دسته‌ی دوم متخصصان ژئوشیمی که روی موضوع اثرات آلودگی جوی و گرد و غبار روی سطح زمین کار می کنند. از گروه اول ۴۹ متخصص که دست کم ۲۶ سال در زمینه‌ی پژوهشی خود فعالیت حرفه‌ای کرده اند و از گروه دوم ۲۸ پژوهشگر که دست کم ۲۲ سال روی موضوع مورد بحث، تجربه‌ی پژوهشی داشتند، مورد پرسش قرار گرفتند. دو ادعای اصلی هواداران نظریه‌ی برنامه‌ی عمدی تغییرات آب و هوایی، موضوع پرسشی بود که این دانشمندان

باید نظر خود را در باره‌ی آن اعلام می کردند:

۱. رفتار دود سفید دنباله‌ی هواپیماها طبیعی نیست و ماندگاری آن در آسمان بسیار بیشتر از حدی است که قاعدتاً باید در هوا باقی بماند. از این رو، این نشانه‌ای است مبنی بر این که دود سفید دنباله‌ی هواپیما ذرات یخ زده‌ی بخار نیستند، بلکه پای مواد شیمیایی ای در میان است که در هوا پراکنده شده است.

۲. در خاک، غبار و آب روی زمین می توان اثری از مواد شیمیایی (نظیر باریم و آلومینیم) پیدا کرد.

وقتی از دانشمندان پرسیده شد که آیا آن‌ها تاکنون به نشانه‌ای مبنی بر وجود یک برنامه‌ی مخفی برای تغییرات عمدی در آب و هوا برخورد کرده اند یا خیر، پاسخ ۷۶ نفر از ۷۷ متخصص، یعنی ۹۸٪ درصد منفی بود. البته ۹۸٪ درصد، ۱۰۰ درصد نیست و یک دانشمند در این بین بر این باور بوده که شواهدی یافته که میزان باریم موجود در اتمسفر بیش از میزان متوسط بوده است. اما همه‌ی دانشمندان مورد این مطالعه، معتقد بودند که تصاویر دود سفید دنباله‌ی هواپیماها هیچ چیز غیر طبیعی‌ای را نشان نمی دهند. اشکال مختلف دنباله‌ی سفید پشت هواپیماها نشانه‌ی وجود ماده‌ی شیمیایی غیر طبیعی نیست، بلکه ناشی از تفاوت در ارتفاع پرواز و تفاوت در موتور هواپیماهاست. در پاسخ به این پرسش که چرا امروزه هواپیماها به نسبت گذشته رد سفید ماندگارتری به جای می گذارند، دلیل فیزیکی خصوصی وجود دارد و آن هم این است که هواپیماهای امروزی در ارتفاعات بالاتری پرواز می کنند (به باور ۱۷ پژوهشگر) و بسیاری از هواپیماهای مدرن، به نسبت گذشته بخار آب بیشتری بیرون می دهند (به باور ۱۱ پژوهشگر مورد پرسش).

کاملاً طبیعی است که هواداران نظریه‌ی برنامه‌ی عمدی تغییرات آب و هوایی، دانشمندان مشارکت کننده در این پژوهش را خردیاری شده به وسیله‌ی دولت‌ها و دروغگو بدانند، اما آن گونه که کریستین شیرر و همکارانش در آغاز مقاله نوشته اند؛ هدف این مقاله این بوده که توجه جامعه‌ی علمی به مطالعه در این زمینه جلب شود و منابعی مستقل برای مطالعات آتی در اختیار پژوهشگران قرار گیرد.

*secret large-scale atmospheric program

